

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2023/739 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 4ης Απριλίου 2023

σχετικά με τη λήψη μέτρου στήριξης έκτακτης ανάγκης για τους τομείς των σιτηρών και των ελαιούχων σπόρων στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 221 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022 επηρεάζει τις ναυτιλιακές δραστηριότητες στους ουκρανικούς λιμένες του Εύξεινου Πόντου, οι οποίες αντιπροσώπευαν περίπου το 90 % των ουκρανικών εξαγωγών σιτηρών και ελαιούχων σπόρων. Για να αποφευχθούν οι απειλές για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και να στηριχθούν οι Ουκρανοί γεωργοί, χρειάζονται επείγοντως εναλλακτικές διαδρομές εφοδιαστικής και η Ένωση έλαβε συγκεκριμένα μέτρα για τη διευκόλυνση των γεωργικών εξαγωγών της Ουκρανίας, όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Σχέδιο δράσης για τις λωρίδες αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας με σκοπό τη διευκόλυνση των γεωργικών εξαγωγών και του διμερούς εμπορίου της Ουκρανίας με την ΕΕ (“λωρίδες αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας”)⁽²⁾.
- (2) Οι αλλαγές στις διαδρομές εφοδιαστικής είχαν ως αποτέλεσμα υψηλότερο κόστος μεταφοράς των σιτηρών και των ελαιούχων σπόρων της Ουκρανίας μέχρι να φθάσουν στις παραδοσιακές αγορές τους. Αυτό οδήγησε σε μετατόπιση των εξαγωγών προς την αγορά της Ένωσης.
- (3) Οι αυξημένες εισαγωγές σιτηρών και ελαιούχων σπόρων από την Ουκρανία στα κράτη μέλη της Ένωσης που βρίσκονται κοντά στην Ουκρανία, όπου αναπτύχθηκαν οι κύριοι διάδρομοι των «λωρίδων αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας», επηρεάζουν τους τοπικούς γεωργούς. Σε ορισμένες περιοχές της Ένωσης, οι πρόσθετες εισαγωγές προκαλούν υπερπροσφορά, συμπίεση των τοπικών τιμών ή κορεσμό των αλυσίδων εφοδιαστικής.
- (4) Λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση του εγχώριου εφοδιασμού και τις προκλήσεις εφοδιαστικής στα κράτη μέλη που βρίσκονται κοντά στα ουκρανικά σύνορα, οι γεωργοί στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία θεωρούνται οι πλέον πληγέντες, ιδίως εκείνοι που βρίσκονται πλησιέστερα σε συνοριακό ή διαμετακομιστικό κόμβο. Η πτώση των τοπικών τιμών των σιτηρών και των ελαιούχων σπόρων επηρεάζει την οικονομική βιωσιμότητα των εν λόγω γεωργών και μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις τους όσον αφορά τη φύτευση. Η κατάσταση αυτή ενδέχεται να προκαλέσει ταχεία επιδείνωση της παραγωγής στις εν λόγω περιοχές, καθώς και δυσκολίες στην εφαρμογή των «λωρίδων αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας». Η κατάσταση αυτή αποτελεί ειδικό πρόβλημα κατά την έννοια του άρθρου 221 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Το ειδικό αυτό πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί σε περιορισμένο αριθμό περιφερειών ορισμένων κρατών μελών της Ένωσης με τη λήψη μέτρων δυνάμει του άρθρου 219 ή 220 του εν λόγω κανονισμού δεδομένου ότι δεν συνδέεται ειδικά με υφιστάμενη διατάραξη της αγοράς ή με συγκεκριμένη απειλή ούτε με μέτρα που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της εξάπλωσης ασθένειών σε ζώα ή με φαινόμενα απώλειας της εμπιστοσύνης των καταναλωτών λόγω ύπαρξης κινδύνων για τη δημόσια υγεία και την υγεία των ζώων ή των φυτών. Επιπλέον, προκειμένου να αποφευχθεί η ταχεία επιδείνωση της παραγωγής σιτηρών και ελαιούχων σπόρων, η κατάσταση απαιτεί επείγουσα παρέμβαση, όπως η θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης που προβλέπονται στο άρθρο 221 του εν λόγω κανονισμού.
- (5) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να χορηγηθεί στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία χρηματοδοτική επιχορήγηση για τη στήριξη των γεωργών που πλήττονται από τις αυξημένες εισαγωγές σιτηρών και ελαιούχων σπόρων από την Ουκρανία για τη χρονική περίοδο που είναι απολύτως αναγκαία. Θα πρέπει να καθοριστεί το ποσό που θα διατεθεί σε καθένα από τα εν λόγω κράτη μέλη, λαμβανομένης υπόψη της δυνητικής απώλειας της αξίας παραγωγής για επιλεγμένες καλλιέργειες και για τους γεωργούς στις πληγείσες περιοχές.

⁽¹⁾ ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671.

⁽²⁾ COM(2022) 217 final (Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Σχέδιο δράσης για τις λωρίδες αλληλεγγύης ΕΕ-Ουκρανίας με σκοπό τη διευκόλυνση των γεωργικών εξαγωγών και του διμερούς εμπορίου της Ουκρανίας με την ΕΕ»).

- (6) Η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία θα πρέπει να διανέμουν την ενίσχυση μέσω των πλέον αποτελεσματικών διαύλων βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων που λαμβάνουν υπόψη την έκταση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί που καλλιεργούν σιτηρά και ελαιούχους σπόρους στις πληγείσες περιοχές, μεριμνώντας παράλληλα ώστε οι εν λόγω γεωργοί να είναι οι τελικοί δικαιούχοι της ενίσχυσης και αποφεύγοντας κάθε στρέβλωση της αγοράς και του ανταγωνισμού.
- (7) Δεδομένου ότι το ποσό που διατίθεται στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία θα αντισταθμίσει μόνο ένα μέρος της πραγματικής ζημίας που υπέστησαν οι γεωργοί στις πληγείσες περιοχές, θα πρέπει να επιτραπεί στα εν λόγω κράτη μέλη να χορηγήσουν πρόσθετη εθνική στήριξη στους εν λόγω παραγωγούς, υπό τους όρους και εντός της προθεσμίας που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (8) Προκειμένου να παρασχεθεί στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία η ευελιξία να διανέμουν την ενίσχυση όπως απαιτούν οι περιστάσεις για την αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί, τα εν λόγω κράτη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα σώρευσης της ενίσχυσης με άλλη στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.
- (9) Δεδομένου ότι η ενίσχυση που παρέχει η Ένωση καθορίζεται σε ευρώ, είναι αναγκαίο, για την εξασφάλιση ενιαίας και ταυτόχρονης εφαρμογής, να καθοριστεί ημερομηνία για τη μετατροπή του ποσού που χορηγείται στα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως εθνικό τους νόμισμα, όπως στην περίπτωση της Βουλγαρίας, της Πολωνίας και της Ρουμανίας. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός δεν προβλέπει προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων ενίσχυσης, είναι σκόπιμο να θεωρηθεί, για τους σκοπούς του άρθρου 30 παράγραφος 3 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127 της Επιτροπής⁽³⁾, η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού ως γενεσιουργός αιτία της συναλλαγματικής ισοτιμίας όσον αφορά τα ποσά που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
- (10) Για δημοσιονομικούς λόγους, η Ένωση θα πρέπει να χρηματοδοτεί τις δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία μόνον εφόσον οι δαπάνες αυτές έχουν πραγματοποιηθεί εντός συγκεκριμένης προθεσμίας επιλεξιμότητας.
- (11) Η στήριξη για το εν λόγω μέτρο έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να καταβληθεί έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2023. Δεδομένου ότι δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν πληρωμές μετά τις 30 Σεπτεμβρίου 2023, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται το άρθρο 5 παράγραφος 2 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127.
- (12) Για να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να ελέγξει την αποτελεσματικότητα αυτού του μέτρου έκτακτης ανάγκης, τη Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία θα πρέπει να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του.
- (13) Για να εξασφαλιστεί ότι οι γεωργοί θα λάβουν ενίσχυση το ταχύτερο δυνατόν, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία να εφαρμόσουν τον παρόντα κανονισμό χωρίς καθυστέρηση. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
- (14) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

1. Διατίθεται ενωσιακή ενίσχυση συνολικού ύψους 56 300 000 EUR στη Βουλγαρία, την Πολωνία και τη Ρουμανία για την παροχή έκτακτης στήριξης στους γεωργούς οι οποίοι παράγουν τα σιτηρά και τους ελαιούχους σπόρους που αναφέρονται στο παράρτημα, υπό τους όρους του παρόντος κανονισμού.
2. Η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία χρησιμοποιούν τα ποσά που αναφέρονται στο άρθρο 2 για μέτρα που αποσκοπούν στην αποζημίωση των γεωργών για την οικονομική ζημία λόγω των αυξημένων εισαγωγών σιτηρών και ελαιούχων σπόρων από την Ουκρανία στις πληγείσες περιοχές.

⁽³⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2022/127 της Επιτροπής, της 7ης Δεκεμβρίου 2021, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με κανόνες για τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του ευρώ (ΕΕ L 20 της 31.1.2022, σ. 95).

3. Τα μέτρα λαμβάνονται βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων που λαμβάνουν υπόψη την οικονομική ζημία που υφίστανται οι πληγέντες γεωργοί και διασφαλίζουν ότι οι προκύπτουσες ενισχύσεις δεν προκαλούν στρέβλωση της αγοράς ή του ανταγωνισμού.
4. Οι δαπάνες της Βουλγαρίας, της Πολωνίας και της Ρουμανίας σε σχέση με τις πληρωμές για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι επιλέξιμες για ενωσιακή ενίσχυση μόνον εάν οι εν λόγω πληρωμές έχουν πραγματοποιηθεί έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2023.
5. Για τους σκοπούς του άρθρου 30 παράγραφος 3 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2022/127, η γενεσιουργός αιτία της συναλλαγματικής ισοτιμίας όσον αφορά τα ποσά που καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 είναι η έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.
6. Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι δυνατόν να σωρευτούν με άλλη στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Άρθρο 2

1. Η δαπάνη της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 1 δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των:
  - α) 16 750 000 EUR για τη Βουλγαρία·
  - β) 29 500 000 EUR για την Πολωνία·
  - γ) 10 050 000 EUR για τη Ρουμανία.
2. Η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία μπορούν να χορηγούν πρόσθετη εθνική ενίσχυση για τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του άρθρου 1, με ανώτατο όριο το 100 % του αντίστοιχου ποσού που καθορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων, υπό τον όρο ότι οι προκύπτουσες πληρωμές δεν προκαλούν καμία στρέβλωση της αγοράς ή του ανταγωνισμού.
3. Η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία καταβάλλουν την πρόσθετη στήριξη που αναφέρεται στην παράγραφο 2 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2023.

Άρθρο 3

1. Χωρίς καθυστέρηση και το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2023, η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ακόλουθα:
  - α) περιγραφή των μέτρων που πρόκειται να λάβουν·
  - β) τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για τον προσδιορισμό των μεθόδων χορήγησης της ενίσχυσης και το σκεπτικό για τη διανομή της ενίσχυσης στους γεωργούς·
  - γ) τον επιδιωκόμενο αντίκτυπο των μέτρων για την αποζημίωση των γεωργών από την οικονομική ζημία που προκαλείται λόγω των εισαγωγών σιτηρών και ελαιούχων σπόρων από την Ουκρανία·
  - δ) τις ενέργειες που ανέλαβαν για τον έλεγχο της επίτευξης του επιδιωκόμενου αντίκτυπου των μέτρων·
  - ε) τις ενέργειες που ανέλαβαν για την αποτροπή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού·
  - στ) τις προβλέψεις για τις πληρωμές των δαπανών της Ένωσης καταναμημένες ανά μήνα έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2023·
  - ζ) το ύψος της πρόσθετης στήριξης που χορήγησαν σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2.
2. Το αργότερο έως τις 15 Μαΐου 2024, η Βουλγαρία, η Πολωνία και η Ρουμανία κοινοποιούν στην Επιτροπή τα συνολικά ποσά που καταβλήθηκαν ανά μέτρο (κατά περίπτωση, καταναμημένα ανά ενωσιακή ενίσχυση και ανά πρόσθετη εθνική ενίσχυση), καθώς και τον αριθμό και το είδος των δικαιούχων και την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του μέτρου.

Άρθρο 4

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 4 Απριλίου 2023.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος των προϊόντων του άρθρου 1 παράγραφος 1

Κωδικός ΣΟ	Περιγραφή
1001	Σιτάρι και σμιγάδι
1002	Σίκαλη
1003	Κριθάρι
1004	Βρώμη
1005	Καλαμπόκι
1008 60	Τριτικάλ
–	Μείγματα προϊόντων με τους κωδικούς ΣΟ 1001, 1002, 1003, 1004, 1005 και 1008 60
1205	Σπέρματα αγριογούλης ή αγριοκράμβης, έστω και σπασμένα
1206	Σπέρματα ηλιοτρόπιου, έστω και σπασμένα